

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

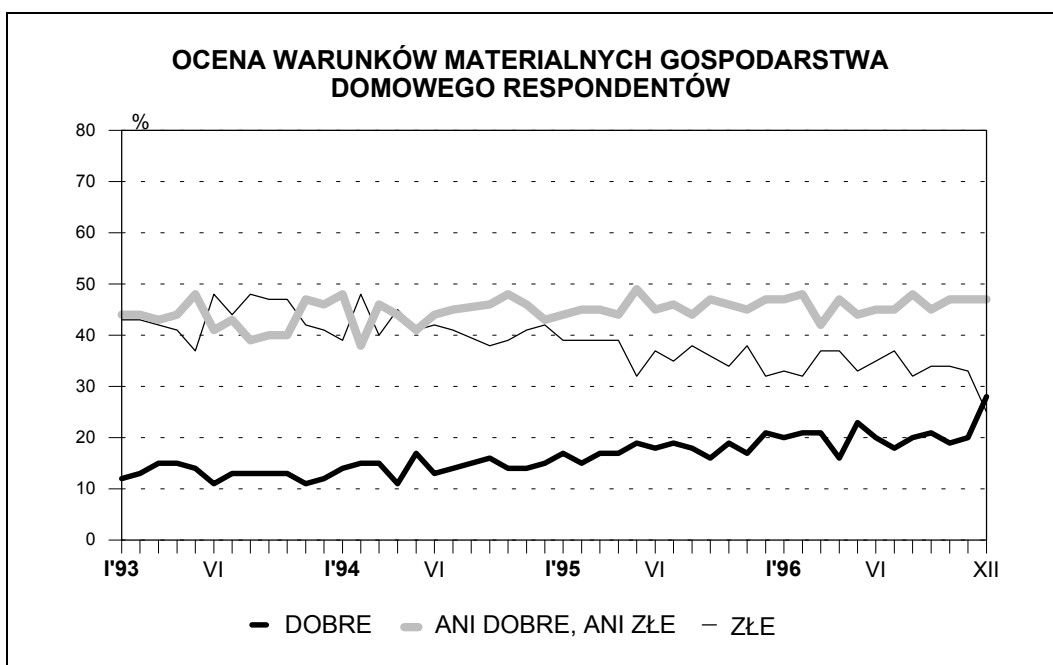
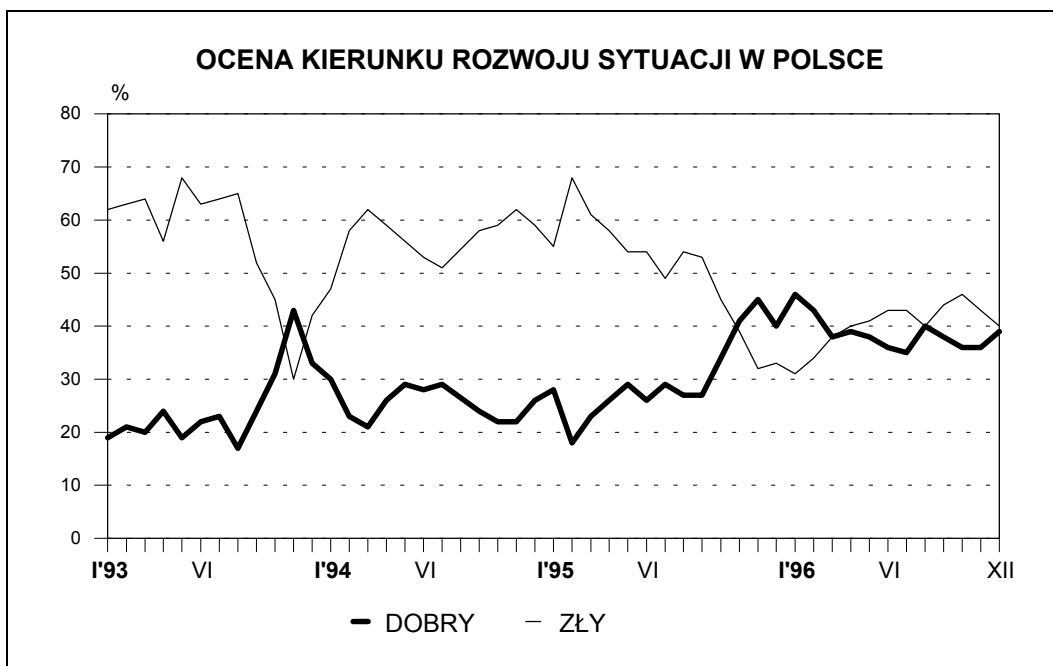
BS/2/2/97

NASTROJE SPOŁECZNE W GRUDNIU '96

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Pomimo utrzymujących się konfliktów na scenie politycznej oraz protestów różnych grup pracowników, grudzień przyniósł niewielką poprawę nastrojów społecznych¹. Można powiedzieć, że wobec zbliżających się świąt wydarzenia polityczne w wyraźny sposób zeszły na dalszy plan. Ponadto, mimo zwiększonych wydatków, wzrosły prawdopodobnie dochody gospodarstw domowych, związane z kumulującymi się w końcu roku wypłatami nagród i premii.

OCENY

W stosunku do listopada wzrosła nieco (o 3 punkty procentowe) liczba osób pozytywnie oceniających rozwój sytuacji w kraju. W tym samym stopniu zmniejszył się odsetek badanych mających odmienne zdanie na ten temat. Obecnie liczba osób twierdzących, że sytuacja w kraju zmierza w dobrym kierunku, jest zbliżona do liczby ankietowanych negatywnie zapatrujących się na jej rozwój.

Tabela 1

w procentach

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	'95	'96											
W dobrym	40	46	43	38	39	38	36	35	40	38	36	36	39
W złym	33	31	34	38	40	41	43	43	40	44	46	43	40
Trudno powiedzieć	28	23	24	24	21	21	21	22	19	18	18	21	21

Opinie negatywne są najczęstsze wśród osób osiągających najniższe dochody, źle oceniających swoje warunki materialne, a także respondentów o prawicowych poglądach

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (79) przeprowadzono w dniach 12-17 grudnia '96 na 1115-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

politycznych. Do pesymistów częściej niż inni zaliczają się osoby z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym, mieszkające na wsi i w małych miastach. Wśród grup społeczno-zawodowych w większości negatywnie rozwój sytuacji w kraju oceniają robotnicy niewykwalifikowani, a wśród biernych zawodowo - renciści. Natomiast ponad połowa kadry kierowniczej i inteligencji (56%) oraz uczniów i studentów (62%), a także osób z wyższym wykształceniem (57%) uważa, że sytuacja w kraju zmierza w dobrym kierunku.

Nieco lepszym niż przed miesiącem ogólnym ocenom sytuacji w kraju towarzyszy nieznaczna poprawa opinii o stanie gospodarki oraz o sytuacji w zakładach pracy (w obu przypadkach wzrost wskazań pozytywnych o 3 punkty procentowe).

Tabela 2

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	'95	'96											
Dobra	15	24	25	18	16	16	13	16	19	17	16	17	20
Ani dobra, ani zła	42	44	41	42	38	40	40	41	41	39	38	41	42
Zła	35	26	27	32	37	36	40	36	33	39	40	32	31
Trudno powiedzieć	8	7	7	8	9	8	7	7	7	6	6	10	7

Najlepsze zdanie na temat rozwoju polskiej gospodarki mają osoby z wyższym wykształceniem, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz respondenci identyfikujący się z lewicą. W tych grupach - w odróżnieniu od pozostałych - pozytywne opinie o sytuacji gospodarczej kraju dość wyraźnie przeważają nad ocenami negatywnymi.

Nieco inaczej wygląda sytuacja gospodarcza postrzegana przez pryzmat sytuacji we własnym zakładzie pracy - w tej dziedzinie oceny optymistyczne górują nad pesymistycznymi.

Tabela 3

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	'95	'96												
Czy jest ona:	N=	615	581	597	579	566	599	572	543	545	577	613	577	584
- dobra		38	40	39	35	39	38	38	37	36	35	36	35	38
- ani dobra, ani zła		32	28	30	31	32	30	27	32	26	32	28	23	30
- zła		28	30	27	30	27	30	32	27	36	30	34	39	30
Trudno powiedzieć		2	2	4	3	2	2	3	4	2	3	2	3	2

Sytuację w macierzystym zakładzie pracy najlepiej oceniają osoby mieszkające w największych miastach, lepiej wykształcone, mające dobre warunki materialne, natomiast najgorzej - rolnicy.

Nadal najbardziej negatywnie oceniana jest sytuacja polityczna w kraju. Ponad jedna trzecia badanych sądzi, że jest ona zła, odsetek ten nieznacznie wzrósł (o 3 punkty procentowe) w stosunku do ubiegłego miesiąca.

Tabela 4

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	'95	'96											
Dobra	11	12	13	14	18	15	11	15	15	13	12	12	13
Ani dobra, ani zła	44	42	37	43	41	41	43	42	45	41	46	41	43
Zła	34	36	38	28	28	28	33	31	26	34	30	31	34
Trudno powiedzieć	12	11	12	15	13	15	13	12	13	12	12	15	11

Sytuację polityczną w kraju szczególnie źle oceniają osoby o poglądach prawicowych, a także często biorące udział w praktykach religijnych - połowa spośród nich uważa, że jest ona zła. W większym stopniu niż pozostali pesymistycznie zapatrują się również na sytuację polityczną w Polsce przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, pracownicy fizyczno-umysłowi oraz rolnicy.

W największym stopniu o poprawie nastrojów społecznych w grudniu świadczą jednak zdecydowanie lepsze niż w listopadzie oceny warunków materialnych gospodarstw domowych respondentów. Ten przedświąteczny przypływ optymizmu wyraża się dużym (aż 8-punktowym) przyrostem opinii, że obecna kondycja materialna rodziny jest dobra. Odsetek ocen optymistycznych jest najwyższy od ponad roku. Równie znacząco (także o 8 punktów) zmalała grupa ankietowanych oceniających ją negatywnie. Po raz pierwszy od wielu miesięcy liczba osób zadowolonych z kondycji materialnej swojego gospodarstwa domowego (28%) przewyższyła liczbę niezadowolonych (25%).

Tabela 5

w procentach

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	'95	'96											
- dobre	21	20	20	21	16	23	20	18	20	21	19	20	28
- ani dobre, ani złe	47	47	48	42	47	44	45	45	48	45	47	48	47
- złe	32	33	32	37	37	33	35	37	32	34	34	33	25

Poprawa ocen warunków materialnych rodziny świadczy zapewne o odczuwalnym w grudniu wzroście przychodów gospodarstw domowych. Poza wspomnianymi już wypłatami nagród i premii oraz świętami, na wzrost optymistycznych ocen miała zapewne wpływ odnotowana w bankach swoista hossa kredytowa. Wielu Polaków zaciągnęło w ostatnim miesiącu roku krótkoterminowe pożyczki, jak oceniali specjaliści - w części przeznaczone na konsumpcję, a w części na wydatki wynikające z chęci skorzystania z ulg podatkowych.

W grudniu najbardziej optymistycznie warunki materialne swojego gospodarstwa domowego oceniali badani z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza i inteligencja oraz uczniowie i studenci. Oceny te były tym lepsze, im większa była miejscowość, w której mieszkają respondenci. Nieco lepiej niż inni postrzegali je również ludzie młodzi (do 34 roku życia), ankietowani o lewicowych poglądach politycznych.

Warto zaznaczyć, że w stosunku do listopada nie zmieniły się odsetki badanych, którzy dotąd najlepiej oceniali warunki materialne swoich gospodarstw - osób z wyższym wykształceniem oraz kadry kierowniczej i inteligencji. Natomiast można sądzić, że w miesiącu poprzedzającym sondaż najbardziej poprawiła się kondycja materialna rodzin pracowników umysłowych niższego szczebla, pracowników fizyczno-umysłowych oraz robotników (wzrost ocen optymistycznych o 9-11 punktów procentowych), a także emerytów, osób mających 65 lat i więcej (o 11-13 punktów). Podobny, choć nie tak znaczny, wzrost można zauważyć w grupie najmłodszych respondentów oraz wśród mieszkańców małych i średnich miast (do 100 tys. ludności). Jediną grupą, której opinie o kondycji materialnej swojego gospodarstwa domowego się pogorszyły, są prywatni przedsiębiorcy.

O sezonowym - związanym z końcem roku i przedświątecznymi zakupami - charakterze poprawy ocen sytuacji materialnej gospodarstw domowych Polaków może świadczyć fakt, że w porównaniu z listopadem ogólna ocena poziomu życia rodziny się nie zmieniła.

Tabela 6 w procentach

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	'95	'96											
- dobrze	22	23	24	24	22	25	24	22	24	22	22	22	23
- ani dobrze, ani źle	58	56	55	53	55	52	53	55	54	57	57	56	56
- źle	20	20	21	23	23	23	23	22	21	21	21	22	20
Trudno powiedzieć	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1

PROGNOZY

Przewidywania co do rozwoju ogólnej sytuacji w kraju w ciągu najbliższego roku w zasadzie nie uległy większym zmianom. Obecnie odsetki optymistów i pesymistów są takie same (po 20% wskazań).

Tabela 7 w procentach

Czy spodziewa się Pan(i), że w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	'95	'96											
- poprawi się	29	31	30	27	20	23	18	17	20	20	20	19	20
- nie zmieni się	43	44	47	50	51	50	51	55	50	49	49	53	48
- pogorszy się	15	13	11	14	20	18	20	18	19	22	22	18	20
Trudno powiedzieć	14	12	12	9	9	9	11	10	11	9	9	10	12

Prognozy dotyczące rozwoju sytuacji w Polsce różnicuje przede wszystkim ocena własnych warunków materialnych oraz poglądy polityczne. Optymizm przeważa wśród pracowników umysłowych niższego szczebla, kadry kierowniczej i inteligencji, uczniów i studentów oraz emerytów. W pozostałych grupach więcej jest pesymistów niż optymistów, przy czym najwięcej pesymistycznych ocen jest wśród prywatnych przedsiębiorców.

Podobne jak przed miesiącem są również prognozy dotyczące sytuacji gospodarczej w kraju, jednak w tym przypadku wyraźnie góruje optymizm.

Tabela 8 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	'95	'96											
- poprawi się	35	39	38	32	25	25	22	24	24	25	24	26	25
- nie zmieni się	38	39	41	44	46	47	50	51	50	47	48	46	49
- pogorszy się	12	8	8	10	14	14	16	14	14	16	16	12	13
Trudno powiedzieć	15	14	14	14	14	14	12	12	12	13	12	15	13

Najbardziej optymistycznie na naszą przyszłość gospodarczą zapatrują się osoby o lewicowych poglądach politycznych i wysokich dochodach. Pesymistami stosunkowo częściej są pracownicy sfery budżetowej, a także badani o orientacji prawicowej.

Niejednoznaczne są przewidywania dotyczące kondycji zakładu pracy respondentów w ciągu najbliższego roku. Wprawdzie zmniejszył się odsetek osób prognozujących jej pogorszenie, zarazem jednak nieznacznie zmalała liczba badanych spodziewających się poprawy.

Tabela 9 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	'95	'96											
N=	624	584	603	584	567	597	573	546	542	579	616	575	585
- poprawi się	33	30	30	26	21	23	25	24	22	24	22	24	22
- nie zmieni się	43	46	47	48	49	47	50	49	49	49	52	44	51
- pogorszy się	12	12	11	13	16	17	15	18	19	16	17	19	15
Trudno powiedzieć	12	12	12	13	13	13	10	9	10	11	9	13	11

Nieco bardziej pesymistycznie niż w listopadzie przewidujemy rozwój wypadków na scenie politycznej kraju, choć i tu dominują osoby przekonane o tym, że przyszły rok nie przyniesie większych zmian.

Tabela 10

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	'95	'96											
- poprawi się	30	35	34	26	21	22	16	17	18	18	16	19	18
- nie zmieni się	35	37	40	47	52	49	54	55	52	53	52	48	49
- pogorszy się	16	11	10	10	11	13	13	12	12	12	16	13	16
Trudno powiedzieć	19	17	16	17	15	16	17	16	17	16	16	20	17

Nie zmieniły się również przewidywania co do kondycji materialnej rodziny w najbliższym roku. Podobnie jak w listopadzie optymizm nieznacznie przeważa nad pesymizmem, choć większość respondentów nie spodziewa się pod tym względem jakichś zasadniczych zmian.

Tabela 11

w procentach

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinnie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	'95	'96											
- lepiej	25	27	27	24	20	20	18	17	20	18	18	19	20
- tak samo jak obecnie	41	44	42	49	47	46	49	51	48	50	49	51	52
- gorzej	15	13	13	15	18	18	18	17	18	20	18	17	17
Trudno powiedzieć	19	15	18	12	14	16	15	15	14	13	15	13	11

★

★

★

W grudniu nastąpiła niewielka poprawa nastrojów społecznych. W niewielkim stopniu polepszyły się ogólne oceny sytuacji w kraju. Trochę lepsze były również oceny sytuacji gospodarczej oraz kondycji zakładów pracy. Nieznacznie gorsze w porównaniu z listopadem były jedynie opinie o sytuacji politycznej.

O poprawie nastrojów społecznych w grudniu świadczy przede wszystkim wzrost optymistycznych ocen sytuacji materialnej gospodarstw domowych respondentów. Po raz pierwszy od wielu miesięcy liczba osób zadowolonych z kondycji materialnej swojego gospodarstwa domowego przewyższyła liczbę niezadowolonych. Wydaje się jednak, że poprawa ta ma charakter sezonowy, związany z końcem roku. Prawdopodobnie Polacy zaglądając w przedświątecznym okresie do swoich portfeli dość niespodziewanie stwierdzili, że ich zawartość wystarczy na więcej, niż można się było spodziewać.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. piłskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płoćkie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?

	(%)			
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	40	21	1115
Płeć				
Mężczyźni	43	37	20	528
Kobiety	36	42	22	587
Wiek				
do 24 lat	48	37	15	154
25-34	47	40	13	197
35-44	34	37	29	256
45-54	33	45	22	171
55-64	40	43	18	156
65 lat i więcej	36	38	26	181
Miejsce zamieszkania				
Wieś	33	44	23	415
Miasto do 20 tys.	38	43	19	133
od 21 do 100 tys.	41	38	21	225
101-500 tys.	47	31	22	215
501 tys. i więcej mieszk.	42	40	18	127
Region				
Północny	44	43	13	120
Zachodni	43	36	21	100
Środkowozachodni	36	37	27	166
Środkowy	32	48	20	220
Wschodni	33	36	31	131
Południowo-wschodni	35	43	22	178
Południowo-zachodni	51	32	16	200
Wykształcenie				
Podstawowe	31	46	23	333
Zasadnicze zawodowe	35	43	22	293
Średnie	44	34	22	381
Wyższe	57	30	12	108
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	56	33	11	81
Prac. umysł. niż. szczebla	44	30	26	126
Pracownicy fiz. - umysł.	47	38	15	77
Robotnicy wykwalifikowani	30	42	28	104
Robotnicy niewykwalifik.	25	55	20	53
Rolnicy	21	50	29	72
Prywatni przedsiębiorcy	41	39	20	45
Bierni zawodowo				
Renciści	26	51	22	124
Emeryci	44	35	21	228
Uczniowie i studenci	62	18	20	58
Bezrobotni	35	47	18	93
Gospodynie domowe i inni	37	45	19	51
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	37	40	22	120
Sektor państwowy	43	39	18	148
Sektor prywatny	44	36	20	246
Spółdzielczość	32	48	21	17
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	27	51	21	163
151 - 225	29	47	24	155
226 - 325	37	44	19	232
326 - 425	43	34	22	169
Powyżej 426 zł	55	30	15	300
Ocena własnych war. mater.				
Złe	26	54	20	281
Średnie	34	41	26	523
Dobre	60	25	15	311
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	33	43	24	57
Raz w tygodniu	37	40	23	572
Kilka razy w miesiącu	41	43	16	127
Kilka razy w roku	43	36	20	233
W ogóle nie uczestniczy	42	40	18	125
Poglądy polityczne				
Lewica	52	27	21	189
Centrum	47	34	18	336
Prawica	35	48	17	342
Trudno powiedzieć	24	45	31	246

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce. Czy jest ona:
(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	42	31	7	1114
Płeć					
Mężczyźni	22	42	31	5	527
Kobiety	18	41	31	9	587
Wiek					
do 24 lat	20	47	26	7	154
25-34	21	45	29	5	197
35-44	21	37	34	8	256
45-54	16	42	38	4	170
55-64	21	44	29	6	156
65 lat i więcej	22	37	28	13	181
Miejsce zamieszkania					
Wieś	16	40	35	9	415
Miasto do 20 tys.	22	39	35	5	133
od 21 do 100 tys.	20	48	27	6	224
101-500 tys.	25	41	27	7	215
501 tys. i więcej mieszk.	25	40	29	6	127
Region					
Północny	22	38	33	6	119
Zachodni	35	32	27	6	100
Środkowozachodni	17	35	37	10	166
Środkowy	14	44	35	7	220
Wschodni	19	42	29	11	131
Południowo-wschodni	17	48	30	5	178
Południowo-zachodni	25	45	25	5	200
Wykształcenie					
Podstawowe	17	41	32	10	333
Zasadnicze zawodowe	15	38	39	7	292
Średnie	23	46	26	5	380
Wyższe	36	38	22	4	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	32	39	26	3	81
Prac. umysł. niż. szczebla	26	43	26	6	126
Pracownicy fiz.- umysł.	23	46	29	2	76
Robotnicy wykwalifikowani	16	46	32	5	104
Robotnicy niewykwalifik.	10	41	41	8	53
Rolnicy	7	43	46	4	72
Prywatni przedsiębiorcy	15	41	31	13	45
Bierni zawodowo					
Renciści	20	32	38	10	124
Emeryci	23	41	27	10	228
Uczniowie i studenci	23	55	13	8	58
Bezrobotni	19	35	39	7	93
Gospodynie domowe i inni	13	50	29	9	51
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	27	37	28	8	120
Sektor państwowy	22	44	32	2	148
Sektor prywatny	21	41	33	6	245
Spółdzielczość	16	62	9	12	17
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	12	39	38	11	163
151 - 225 zł	13	48	35	4	155
226 - 325 zł	19	47	29	5	232
326 - 425 zł	16	40	33	11	168
Powyżej 426 zł	33	38	24	5	300
Ocena własnych war. mater.					
Złe	11	37	45	7	281
Średnie	15	47	30	8	523
Dobre	37	37	20	6	310
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	12	36	50	3	57
Raz w tygodniu	17	45	31	7	571
Kilka razy w miesiącu	25	44	28	3	127
Kilka razy w roku	25	40	28	8	232
W ogóle nie uczestniczy	27	32	31	9	125
Poglądy polityczne					
Lewica	35	37	27	1	188
Centrum	20	50	24	5	336
Prawica	17	42	37	4	342
Trudno powiedzieć	12	33	36	19	246

Tabela 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?
Czy jest ona:

	(%)					
	dobra	ani ani	dobra, zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	38		30	30	2	584
Płeć						
Mężczyźni	36		33	28	2	313
Kobiety	39		26	32	3	270
Wiek						
do 24 lat	41		25	34	0	58
25-34	36		35	28	1	155
35-44	36		30	30	4	208
45-54	43		27	29	2	117
55-64	29		37	33	1	38
65 lat i więcej	54		0	16	30	8
Miejsce zamieszkania						
Wieś	25		34	39	3	199
Miasto do 20 tys.	48		22	21	10	66
od 21 do 100 tys.	40		35	24	1	122
101-500 tys.	44		27	29	1	122
501 tys.i więcej mieszk.	50		25	24	1	74
Region						
Północny	39		25	36	1	63
Zachodni	47		19	29	5	48
Środkowozachodni	30		36	26	8	96
Środkowy	36		36	28	0	116
Wschodni	36		29	33	1	57
Południowo-wschodni	35		31	32	2	89
Południowo-zachodni	45		26	28	1	116
Wykształcenie						
Podstawowe	33		30	34	3	86
Zasadnicze zawodowe	29		36	32	3	181
Średnie	43		27	27	2	236
Wyższe	46		26	27	1	80
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	44		26	30	1	80
Prac.umysł.niż.szczębla	45		22	29	4	126
Pracownicy fiz.- umysł.	45		32	21	2	75
Robotnicy wykwalifikowani	43		29	27	2	104
Robotnicy niewykwalifik.	34		33	30	2	53
Rolnicy	3		47	48	1	66
Prywatni przedsiębiorcy	38		33	27	2	45
Bierni zawodowo						
Renciści	40		23	37	0	13
Emeryci	25		28	29	18	13
Uczniowie i studenci	100		0	0	0	4
Bezrobotni	0		100	0	0	1
Gospodynie domowe i inni	15		69	16	0	4
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	30		27	41	2	117
Sektor państwowy	35		31	31	3	148
Sektor prywatny	52		25	20	3	231
Spółdzielczość	54		32	13	0	17
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 150 zł	23		41	36	1	67
151 - 225	26		30	40	4	77
226 - 325	36		30	31	3	124
326 - 425	49		23	23	5	78
Powyżej 426 zł	47		26	26	1	185
Ocena własnych war. mater.						
Złe	25		21	47	6	121
Średnie	33		38	27	2	270
Dobre	53		25	22	0	193
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	24		13	42	21	14
Raz w tygodniu	34		33	30	3	286
Kilka razy w miesiącu	51		23	25	1	76
Kilka razy w roku	40		29	29	2	145
W ogóle nie uczestniczy	39		31	30	0	62
Poglądy polityczne						
Lewica	44		26	29	1	107
Centrum	36		31	30	3	196
Prawica	35		28	33	3	197
Trudno powiedzieć	40		37	21	2	83

Tabela 4. Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:

	(%)			
	złe	ani dobre, ani złe	dobrze	Liczba osób
Ogółem	25	47	28	1115
Płeć				
Mężczyźni	23	44	33	528
Kobiety	27	49	24	587
Wiek				
do 24 lat	20	42	38	154
25-34	23	45	32	197
35-44	27	47	26	256
45-54	31	46	24	171
55-64	22	54	24	156
65 lat i więcej	28	48	25	181
Miejsce zamieszkania				
Wieś	25	54	21	415
Miasto do 20 tys.	28	41	31	133
od 21 do 100 tys.	28	43	29	225
101-500 tys.	23	43	34	215
501 tys. i więcej mieszk.	21	43	36	127
Region				
Północny	26	52	22	120
Zachodni	31	34	35	100
Środkowozachodni	23	51	26	166
Środkowy	29	47	23	220
Wschodni	27	47	26	131
Południowo-wschodni	24	55	21	178
Południowo-zachodni	20	38	41	200
Wykształcenie				
Podstawowe	35	48	17	333
Zasadnicze zawodowe	26	49	24	293
Średnie	19	47	34	381
Wyższe	17	35	49	108
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	13	37	50	81
Prac.umysł.niż.szczebła	19	42	39	126
Pracownicy fiz.- umysł.	20	46	34	77
Robotnicy wykwalifikowani	21	56	23	104
Robotnicy niewykwalifik.	36	41	22	53
Rolnicy	23	61	16	72
Prywatni przedsiębiorcy	23	44	33	45
Bierni zawodowo				
Renciści	36	52	12	124
Emeryci	24	48	28	228
Uczniowie i studenci	15	38	47	58
Bezrobotni	40	48	13	93
Gospodynie domowe i inni	34	41	24	51
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	24	44	32	120
Sektor państwowy	24	43	33	148
Sektor prywatny	19	45	36	246
Spółdzielczość	10	53	37	17
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	44	49	7	163
151 - 225	36	53	11	155
226 - 325	30	49	20	232
326 - 425	24	47	28	169
Powyżej 426 zł	9	36	55	300
Ocena własnych war. mater.				
Złe	100	0	0	281
Średnie	0	100	0	523
Dobre	0	0	100	311
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	34	47	19	57
Raz w tygodniu	25	50	25	572
Kilka razy w miesiącu	21	49	30	127
Kilka razy w roku	27	42	31	233
W ogóle nie uczestniczy	25	37	37	125
Poglądy polityczne				
Lewica	18	45	37	189
Centrum	25	46	28	336
Prawica	28	45	29	342
Trudno powiedzieć	30	51	19	246

Tabela 5. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:

(%)

	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	49	13	13	1114
Płeć					
Mężczyźni	28	49	13	10	527
Kobiety	22	49	12	16	587
Wiek					
do 24 lat	24	54	8	14	154
25-34	28	50	12	10	197
35-44	23	55	13	10	256
45-54	23	54	14	10	170
55-64	30	41	12	17	156
65 lat i więcej	23	37	18	22	181
Miejsce zamieszkania					
Wieś	19	52	14	16	415
Miasto do 20 tys.	33	42	12	13	133
od 21 do 100 tys.	26	51	7	15	224
101-500 tys.	30	46	15	9	215
501 tys. i więcej mieszk.	27	49	17	8	127
Region					
Północny	29	46	7	17	119
Zachodni	38	49	9	4	100
Środkowo-zachodni	25	51	11	14	166
Środkowy	22	49	14	15	220
Wschodni	25	41	18	17	131
Południowo-wschodni	20	51	16	13	178
Południowo-zachodni	24	53	12	11	200
Wykształcenie					
Podstawowe	23	42	13	21	333
Zasadnicze zawodowe	25	49	15	10	292
Średnie	25	53	10	12	380
Wyższe	27	56	14	3	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	23	59	14	4	81
Prac. umysł. niż. szczebla	29	50	12	9	126
Pracownicy fiz.- umysł.	28	50	14	8	76
Robotnicy wykwalifikowani	34	41	16	10	104
Robotnicy niewykwalifik.	19	59	9	14	53
Rolnicy	19	58	10	13	72
Prywatni przedsiębiorcy	22	49	13	17	45
Bierni zawodowo					
Renciści	24	39	16	21	124
Emeryci	25	44	15	16	228
Uczniowie i studenci	26	51	1	22	58
Bezrobotni	21	56	13	10	93
Gospodynie domowe i inni	19	51	12	18	51
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	24	49	17	10	120
Sektor państwowy	25	52	14	9	148
Sektor prywatny	29	50	12	8	245
Spółdzielczość	39	51	5	5	17
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	17	52	15	16	163
151 - 225	25	49	12	14	155
226 - 325	25	46	16	12	232
326 - 425	20	51	13	16	168
Powyżej 426 zł	32	50	9	9	300
Ocena własnych war. mater.					
Złe	19	48	18	16	281
Średnie	23	51	14	13	523
Dobre	35	47	7	11	310
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	16	61	12	11	57
Raz w tygodniu	23	49	13	15	571
Kilka razy w miesiącu	21	56	12	10	127
Kilka razy w roku	30	46	12	12	232
W ogóle nie uczestniczy	33	44	13	11	125
Poglądy polityczne					
Lewica	39	44	12	5	188
Centrum	24	55	11	10	336
Prawica	23	51	16	10	342
Trudno powiedzieć	18	41	12	29	246

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:

	(%)				
	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	49	16	16	1114
Płeć					
Mężczyźni	20	47	19	13	527
Kobiety	16	51	14	19	587
Wiek					
do 24 lat	23	53	8	15	154
25-34	21	54	14	11	197
35-44	16	52	19	14	256
45-54	15	55	15	16	170
55-64	22	42	20	17	156
65 lat i więcej	15	38	20	27	181
Miejsce zamieszkania					
Wieś	16	50	17	18	415
Miasto do 20 tys.	23	43	18	16	133
od 21 do 100 tys.	18	54	12	16	224
101-500 tys.	22	49	14	15	215
501 tys. i więcej mieszk.	16	47	23	14	127
Region					
Północny	23	45	11	20	119
Zachodni	26	50	16	8	100
Środkowozachodni	18	51	15	17	166
Środkowy	15	47	19	19	220
Wschodni	15	50	17	18	131
Południowo-wschodni	20	43	21	16	178
Południowo-zachodni	16	57	13	14	200
Wykształcenie					
Podstawowe	17	44	15	24	333
Zasadnicze zawodowe	20	51	15	15	292
Średnie	19	53	14	14	380
Wyższe	17	48	27	8	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	21	47	25	7	81
Prac. umysł. niż. szczebla	15	59	16	10	126
Pracownicy fiz. - umysł.	20	50	19	11	76
Robotnicy wykwalifikowani	22	49	15	14	104
Robotnicy niewykwalifik.	19	48	17	16	53
Rolnicy	17	54	11	17	72
Prywatni przedsiębiorcy	15	43	23	19	45
Bierni zawodowo					
Renciści	17	47	17	18	124
Emeryci	17	41	19	23	228
Uczniowie i studenci	25	53	0	22	58
Bezrobotni	17	56	14	14	93
Gospodynie domowe i inni	17	51	9	24	51
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	16	50	21	13	120
Sektor państwowy	19	49	20	11	148
Sektor prywatny	20	52	17	11	245
Spółdzielczość	21	54	20	5	17
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	15	54	14	18	163
151 - 225	17	50	16	16	155
226 - 325	21	44	19	16	232
326 - 425	16	51	17	17	168
Powyżej 426 zł	20	52	14	14	300
Ocena własnych war. mater.					
Złe	12	47	20	21	281
Średnie	17	52	15	15	523
Dobre	25	46	15	14	310
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	19	49	19	13	57
Raz w tygodniu	19	49	15	17	571
Kilka razy w miesiącu	16	55	16	14	127
Kilka razy w roku	18	50	15	17	232
W ogóle nie uczestniczy	20	42	24	14	125
Poglądy polityczne					
Lewica	21	52	19	9	188
Centrum	16	56	15	12	336
Prawica	23	46	19	12	342
Trudno powiedzieć	13	41	11	34	246